

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาบางประเภท เช่น คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา คดีความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา คดีความผิดเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรม คดีความผิดเกี่ยวกับผู้มีอิทธิพล รวมทั้งคดีอาญาที่มีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ซึ่งคดีประเภทดังกล่าวมาข้างต้นนั้นถือได้ว่าเป็นคดีอาญาที่มีโทษร้ายแรง จำต้องใช้มาตรการทางกฎหมายมาใช้ในการคุ้มครองพยานดังกล่าว ซึ่งปัจจุบัน การให้ความคุ้มครองความปลอดภัยแก่พยานบุคคลในคดีอาญา นับเป็นแนวคิดที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากในสังคม เนื่องจากการดำเนินคดีอาญาเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมาย โดยในการนำคดีเข้าสู่ศาลตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำ ความผิดเกิดขึ้น การดำเนินคดีอาญาจะเริ่มตั้งแต่ การสอบสวน การจับกุม การฟ้องร้อง และการดำเนินคดีในศาล โดยการพิสูจน์ความจริงแห่งคดีจะพิจารณาจากพยานหลักฐานที่กล่าวอ้างตามข้อเท็จจริงแห่งคดี ซึ่งศาลจะนำข้อมูลที่ได้จากคู่ความนั้นมาพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือเพื่อใช้ในการตัดสินคดี

การสืบพยานบุคคลมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 172 และพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ซึ่งในการสืบพยานบุคคลในคดีอาญาและการพิจารณาคดีต้องกระทำต่อหน้าจำเลย โดยที่จำเลยสามารถมีสิทธิต่าง ๆ ในอันที่จะต่อสู้คดีอย่างเต็มที่และขณะเดียวกัน จำเลยก็มีสิทธิในการรับรู้กระบวนการพิจารณาทุกขั้นตอนเช่นเดียวกัน โดยการมาเบิกความของพยานในศาลต้องมีการเผชิญหน้ากับจำเลย ทำให้พยานเกิดความเกรงกลัวต่อจำเลย ไม่กล้ามาเบิกความเพราะกลัวว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัย

จากปัญหาดังกล่าวมานี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรออกมาตรการในการคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญา โดยที่แต่ละฝ่ายไม่ต้องเกิดการเผชิญหน้าซึ่งกันและกันในห้องพิจารณาคดี กล่าวคือ ในการสืบพยานบุคคลในคดีอาญานั้น สามารถให้แต่ละฝ่ายสืบพยานอยู่คนละแห่งได้ โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “Video Conference” หรืออาจใช้ระบบคอมพิวเตอร์หลายชนิด เช่น Audio Visual และภาพ โดยถือเป็นการสืบพยานด้วยระบบการประชุมทางจอภาพอันเป็นเทคโนโลยีสื่อสารอีกรูปแบบหนึ่ง มาใช้ในกระบวนการสืบพยานบุคคลในคดีอาญา โดยเทคโนโลยีนี้เป็นเทคโนโลยีแบบ “Two-way Communication” ที่ผู้ส่งสัญญาณและผู้รับสัญญาณสามารถสื่อสารโต้ตอบกันได้โดยที่ต่างฝ่ายต่างเห็นภาพบุคคลและเหตุการณ์ซึ่งกันและกัน เสมือนหนึ่งว่ามีการสืบพยานบุคคลในคดีอาญาต่อหน้ากัน หากมีการนำเทคโนโลยีดังกล่าว มาปรับใช้ในการสืบพยานบุคคลก็จะเป็นมาตรการหนึ่ง ที่สามารถช่วยปกป้องคุ้มครองพยานได้ โดยสามารถหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันระหว่างจำเลยและพยาน ทำให้พยานกล้าที่จะมาเบิกความ แต่ทั้งนี้ในการสืบพยานด้วยวิธีการใช้ระบบการประชุมทางจอภาพ (Video Conference) นี้ ทั้งฝ่ายพยานและฝ่ายจำเลยยังคงได้รับผลที่ควรได้ตามรูปแบบและวิธีพิจารณาแบบเดิมทุกประการ

The objective of this thesis is to propose legal measures to protect witnesses in certain criminal cases such as drug cases, national security cases under the Criminal Code, organized crime cases, and cases related to “influential persons” and cases with a possible imprisonment of ten years or more. These offenses are considered very serious crimes. Therefore, it is necessary to give protection to the witnesses in these cases.

Recently, the idea of giving protection to witnesses in criminal cases has received a great deal of attention from the public as prosecution of criminal cases has been the means of enforcement of the law under the Criminal Procedure Code. When an offense has been committed, the proceeding would be as follows: the investigation, the arrest, the prosecution and the trial of the

defendant during which the facts of the case would be proven by witnesses and by the evidence presented by the parties to the case. It is the court which should decide the case based on the credibility of the evidence and the witnesses of the parties.

The laws which govern the persentation of witnesses are Article 172 of the Criminal Procedure Code and the Protection of Witnesses in Criminal Cases Act B.E. 2546. They provide that the testimony of the witnesses shall be given in the presence of the defendant while the defendant has the right to defend his case and know the sequence of the testimony of the witnesses. Because of this procedure, the witnesses may be afraid to give testimony for fear of their safety.

In view of the aforementioned problems, the author has proposed that there should be certain measures to give protection to witnesses in criminal cases whereby certain witnesses in the case should be compelled to testify outside the courtroom. In taking the testimony of such witnesses, the testimony should be carried out through video conferencing or a computerized audio visual system. Such menthods should be deemed to be valid legal testimony as well. The video conference is a new technology of communication which both parties can see each other as if the presentation of witnesses is in the presence of the defendant as required in criminal proceedings. If the video conferencing technology is employed for the testimony of the witnesses, the witnesses will be better protected and they will be able to give their statements more freely. By employing video conferencing, the witnesses and the defendant should achieve the same result as they do in traditional proceedings.